

II

SORGINAK SU

XANETAK.—Eta andre Xobadina, hola zuk onhetsirik, gaua hemen iragan bagineza, hemen berean, jar-alki haiuen gainean berean?

Xaneta hola mintzo eta barneko argiak hilen dituzte, kasik oro, edo kanpoko leihoak nunbait-han hetsiko, eta ihunpean hola daudelarik, berehala eta bet-betan hasiko dira mila oihu eta harramantza: tuta¹, goate, xilintxa, oihu, marraka eta garrasia, orro, guzietarik; lehenik, urrunxkotik bezala, gero, hurbil hurbiletik.

Eta gero, berriz ixiltasun handiena.

Maria eta Xaneta, elgarri beha, harrituak. Harramantza itsusi haren ondotik, itsusiago baizik ez zaiote iduritzen ixiltasun handi hoi.

Behatzen diote Xobadinari, haren ganik zerbait laguntza beharrez; bainan, Xobadinak, alegia eta harritu hura ere, begitartea emana du bere bi belhaunen artean sarturik...

Bet betan, bi marruma itsusi entzuten dire, eta athe ondoan, ja oarnean sariuak, agertzen dire taulen artetik jaliak balire bezala, bi mustro izigarri, Mahuma eta Inguma.

Hurratscan beldu dira, azantz itikiena ere egin gabe, hurrats bat egin orduko geldituak, biak.

Biek betan altxatzen dute beso ihartu bat; beien begiek, sudurrik, ahoek suu dariote.

Maria eta Xaneta xulitu dire, hortzak dat-daran, parietari eskuak.

V

XOBADINA, MARIA, XANETA, MAHUMA, INGUMA

XANETAK eta MARIAK.—Oh! oh!

XANETAK.—Zer dire hoik, Maria?

MARIAK.—Galdozute bereri!...

Mustroek, bitzik erran gabe, egiten dute bertze hurrats bat, eta eren beso ihartua berriz altxatzen.

BIEK.—Oi, oi!... Xobadina! Xobadina! (Xobadina burua bethi kukutua, ez da mogitzen.)

Maria eta Xaneta, belhaunen gainera eroriak oihuz.

BIEK.—Othoi, barkha, Mahuma, Inguma!

MAHUMAK.—(Boz ikarugarri batean:) Barkha? Barkha? Barkhatzen othe zintzuten, zuek, suge-biperak, bati sista, bertzeari asiki ari zineztelarik?

BIEK.—Othoi, othoi!...

INGUMAK.—Ez, ez da zuentzat barkharik!... Gurekin, gurekin, eta orai berean. (Bere esku ihartuarekin hunkitzen ditu, eta biak, zahal zabala erortzen dira, orroaz.)

MARIAK.—Ez dugu gehiago eginen gaixtakeriarik, sekulan!

MAHUMAK ETA INGUMAK.—Ez othe? sekulan?

XANETAK.—Ez, ez! sekulan!... Xobadina, Luixa! Hel! Hel!

Eta biak, muthuturik, aldixartzen dira, hilak bezala, hotz hotzak.)

① ELHEKETA : ASTE HUNTAKO ELHEPIDEA

- 1- Nola ibiltzen da Xobadina?
- 2- Beste nekha gazteek zer egiten dute?
- 3- Eta sorginak heziak dira?

③ ADITZ IKASKUNTZA

31. iragan bagineza 32. jaliak balire

33. daudelarik 34. ez zaiote.

31. UKAN. Eventuel deuxième forme

Eventualité en général.

O.S.

O.P.

Nik Ukan banega (si je l'avais)	Ukan banitza (si je l'avais)
Ukan bahoga	Ukan bahitza
Zuek " bagineza	baginitza
Harek " baleza	balitza
Guk " bagineza	baginitza
Zuek " baginezate	baginitzate
Heiek " balezate etc.	balitzate etc.

32. IZAN. Eventuels.

1ère forme (si j'étais)

2ème forme (si j'avais etc.)

Ni izaiten banintz	izan banintz
Hi izaiten bahintz	izan bahintz
Zu " bagine	izan bagine
Hura " balitz	" balitz
Gu " bagine	" bagine
Zuek " baginezte	" baginezte
Heiek " balire	" balire

33. EGON. Conjugaison forte. Indicatif.

Présent

Imparfait

Ninago (je reste)	nindagon (je restais)
Hi lagoo	hindagon
Zu zande	zindanden
Hura dago	zagon
Gu gande	gindanden
Zuek zandezte	zindandezten
Heiek dande etc.	zandanden etc.